

STATUS RUGSTREEPPAD ZORGT VOOR PROBLEMEN

Annie Zuiderwijk

Jan Wolkers noemde hem ooit: "de Alfa Romeo onder de padden". Jammer dat het diertje al een naam had. We hebben het over de rugstreeppad, *Bufo calamita*, de pad met het dunne gele streepje over de rug. Wie een rugstreeppad een sprintje van vijftig meter of meer over zand in de volle zon heeft zien maken snapt de vergelijking van Jan Wolkers. Rugstreeppadden kunnen met hun korte pootjes geweldig rennen en goed graven; ze houden van kaal zand en leggen eieren in ondiep, meestal onbegroeid water. Ze gedijen onder - voor amfibieën - extreme omstandigheden. Om die reden worden rugstreeppadden pioniers genoemd en algemeen worden ze beschouwd als opportunisten. In ons land is de rugstreeppad onder andere pionier in met zand opgespoten terreinen.

eldorado

In Nederland zijn de Waddeneilanden een eldorado voor de rugstreeppad. In de overige kustduinen nemen ze toe, sinds het beleid gericht is op verstuuving en vernatting. In de omgeving van Amsterdam komen rugstreeppadden overal voor waar grootschalig grondverzet plaatsvindt en terreinen met zand worden opgespoten. Ze waren begin jaren zeventig explosief aanwezig op de zandvlakte waar de Bijlmermeer gebouwd ging worden; we vinden ze in het westelijk havengebied, op wisselende locaties, ze arriveren daar op nieuw opgespoten terrein en vertrekken als vegetatie de overhand heeft genomen.

bedreigd

In Nederland is de rugstreeppad niet bedreigd, maar in andere delen van Europa wel. Vooral in Engeland, waar de soort al tientallen jaren de meest bedreigde amfibiesoort is. Eén en ander heeft ervoor gezorgd dat de rugstreeppad en zijn habitat volgens de *Europese Natuurbeschermingsrichtlijnen* thans bescherming geniet. En de instandhouding van de Nederlandse populatie wordt internationaal belangrijk gevonden. Sinds Nederland ernst maakt met de toepassing van de Habitatrichtlijn regent het processen tegen voorgenomen bouwprojecten op terreinen waar rugstreeppadden voorkomen. Enkele recente gevallen spelen zich af op Terschelling en in Amsterdam.

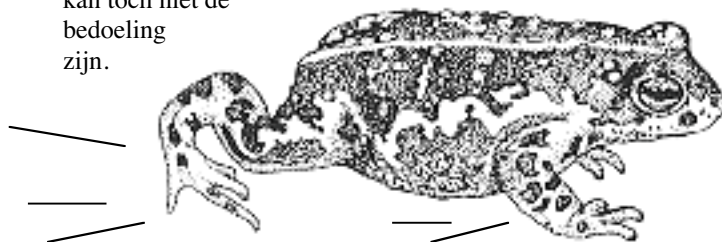
Rugstreeppadden beschermen

Hoe doe je dat eigenlijk? Op een excursie beginjaren negentig aan de westkust van Engeland, werd ons trots een prachtige poel getoond die voor rugstreeppadden was aangelegd. Er zat van alles in: kamsalamanders, kleine watersalamanders, bruine kikkers, gewone padden maar geen rugstreeppadden. Ooit had de rugstreeppad er gezeten maar de vijver was veel 'te mooi' geworden; rugstreeppadden hadden elders emplooi gezocht.

Het is ondoenlijk om voor rugstreeppadden een voortplantingsplaats te maken en ze daar ook te houden. Rugstreeppadden zijn zwervers, ze komen en gaan, ze zoeken steeds de voor hun beste plek: ondiep water en schaars begroeid zand! ze laten zich kortom niet in hokjes duwen.

Terschelling

Zolang we weten komt de rugstreeppad op Terschelling voor, in grote aantallen op vrijwel het gehele eiland. Hij is er de meest voorkomende amfibiesoort. Elk bouwplan op Terschelling - immers de pad zit hier overal - krijgt nu te maken met de verplichting om het leefgebied dat verloren gaat te compenseren. Een onmogelijke opgave want de rugstreeppad zit al bijna overal! Piet Zumkehr legt in Terschelling Magazine (1-2/2001) uit, dat het star opvolgen van de compensatieplicht aversie van de eilanders oproept tegen de rugstreeppad en tegen de natuurbescherming in het algemeen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Patstelling

de Alfa Romeo onder de padden

In Amsterdam ontstaat een bizarre situatie. Tegen nieuwbouwplannen wordt geageerd omdat er ooit, zo'n zeven jaar geleden, rugstreeppadden kwaakten. De wet volgend, is de bouw stilgelegd tot er een bevredigende situatie voor de rugstreeppad is bereikt. Maar hoe ziet de oplossing voor de rugstreeppad eruit? Je zou zeggen: ga het terrein klaar maken en zand storten, want dan zullen de rugstreeppadden spoedig verschijnen... maar dat is nu juist verboden.

Intussen zijn de voor's en anti's in een strijd gewikkeld die zich in de media en voor de rechter afspelen. De eisende partij die tegen de bouw is en zich beroept op de beschermingsnoodzaak voor rugstreeppadden, weet niet waar hij/zij over praat, kent de pad niet. De partij die de leefgewoontes van het dier kent ageert tegen de onuitvoerbare eis. Er wordt met modder gegooid. Er wordt beweerd dat rugstreeppadden worden uitgezet om met de bouw samenhangende acties (bijvoorbeeld onteigening) onmogelijk te maken. Hierbij wordt dan weer over het hoofd gezien dat rugstreeppadden zich niet laten uitzetten. Kortom een onsmakelijke situatie waar niemand iets mee opschiet, ook de rugstreeppad niet.

Welke wijze man of vrouw geeft aan hoe we uit deze patstelling komen?